

Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 9 hallituksen esityksestä laiksi Suomen Hallitusmuodon 87 §:n muuttamisesta, laiksi tasavallan presidentin kansliasta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Eduskunta on 3 päivänä marraskuuta 1987 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 132.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina ministeri Esko Rekola, erityisavustaja Martti Manninen tasavallan presidentin kansliasta, vanhempi hallitussihteeri Antti P. Järvinen valtioneuvoston kansliasta sekä ylivirastomestari Timo Kalpio, osastosihteeri Tuula Hiilesmaa ja vaatevarastonhoitaja Ritva Blomqvist tasavallan presidentin kanslian henkilöstöneuvostosta.

Käsittelyään asian perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksen tarkoituksena on täydentää ja tarkistaa tasavallan presidentin kansliaa koskevia säännöksiä siten, että edellytykset avustaa tasavallan presidenttiä presidentintoimen hoitamiseen liittyvissä tehtävissä paranevat.

Tasavallan presidentin ja tasavallan presidentin kanslian päätösvaltaa ehdotetaan lisättäväksi tasavallan presidentin kanslian järjestysmuotoa, virkoja, virkamiehiä ja virkamiesten palvelussuhteen ehtoja koskevista asioista. Tasavallan presidentin kanslian virkamiehiin ei sovellettaisi valtion virkaehtosopimuslakia.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset laiksi Suomen Hallitusmuodon 87 §:n muuttamisesta, laiksi tasavallan presidentin kansliasta, laiksi valtioneuvoston ministeriöiden lukumäärästä ja yleisestä toimialasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta, laiksi valtion virkamieslain 4 §:n muuttamisesta ja laiksi valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n muuttamisesta.

Helsingissä 19 päivänä marraskuuta 1987

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samanaikaisesti uuden virkamieslainsäädännön kanssa 1 päivänä tammikuuta 1988.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä sellaisinaan.

Valiokunnan käsityksen mukaan pääsääntönä tulee olla, että tasavallan presidentin kanslian virkamiesten palvelussuhteen ehtoista neuvotellaan toisen lakiehdotuksen 13 §:ssä tarkoitettujen virkamiesyhdistysten kanssa ennen kuin palvelussuhteen ehtoista päätetään 11 §:n 1 momentin nojalla.

Esityksen mukaan tasavallan presidentin arkistosta säädetään tarvittaessa asetuksella. Valiokunta pitää aiheellisena ja tärkeänä, että asetuksella todella annetaan säännökset tasavallan presidentin arkistosta muun muassa sen salassapitoa ja käyttöoikeutta koskien eikä näitä asioita jätetä sääntelemättä.

Edellä olevan perusteella perustuslakivaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että ensimmäinen lakiehdotus käsiteltäisiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Zyskowitz, jäsenet Anttila, Häkämies, Jansson (osittain), Kekko-

nen, Laitinen, Lamminen, Männistö, Niinistö (osittain), Pohjola, Pokka, Vistbacka ja Vähänäki.

Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 10 hallituksen esityksestä eduskunnan virkamiehiä koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Eduskunta on 3 päivänä marraskuuta 1987 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 134.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina eduskunnan pääsihteeri Erkki Ketola, hallintojohtaja Kari T. Ahonen ja vanhempi eduskuntasihteeri Jouni Vainio eduskunnan kansliasta, toimistopäällikkö Patrick Zilliacus kansliatoimikunnan edustajana, tarkastusneuvos Teuvo Mäkelä valtiontilintarkastajain kansliasta, eduskunnan oikeusasiamies Olavi Heinonen, pääsihteeri Håkan Branders Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kansliasta, puheenjohtaja Riitta Uosukainen Eduskunnan kirjaston hallituksesta, ylikirjastonhoitaja Eeva-Maija Tammekann ja nuorempi kirjastonhoitaja Marketta Lehto-Toivakka Eduskunnan kirjastosta, lainsäädäntöjohtaja Pekka Nurmi oikeusministeriöstä, vs. apulaisosastopäällikkö Teuvo Metsäpelto valtiovarainministeriöstä, valiokuntasihteeri Salme Kandolin Eduskunnan viran- ja toimenhaltijain ammattiyhdistys ry:stä, puheenjohtaja Jukka Savola eduskunnan henkilöstöneuvostosta, professori Mikael Hidén, professori Antero Jyränki, professori Ilkka Saraviita ja oikeustieteen tohtori Kauko Sipponen. Eduskunnan virkamiesyhdistys ry. on ilmoittanut yhtyvnsä Eduskunnan viran- ja toimenhaltijain ammattiyhdistys ry:n edustajan lausuntoon.

Käsiteltyään asian perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eduskunnan virkamiehistä. Ehdotettu laki uudistaisi ja kokoaisi eduskunnan virkoja ja virkamiehiä koskevat säännökset. Esitys sisältää myös ehdotukset laiksi valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta ja laiksi Eduskunnan kirjastosta annetun lain muuttamisesta. Eduskunnan virkamiehiin sovellettaisiin eräin poikkeuksin uutta valtion virka-

mieslakia. Poikkeukset johtuvat eduskunnan asemasta ja tehtävistä.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti uuden valtion virkamieslain kanssa tammikuun 1 päivänä 1988.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta pitää eduskunnan virkamiehiä koskevan lainsäädännön uudistamista tarpeellisena ja puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä jäljempänä tehtävin muutoksin ja huomautuksin.

Laki valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta

Valiokunta on myöhemmin selostettavin tavoin päätenyt siihen, että eräisiin virkamiesasioissa eduskunnan piirissä tehtäviin päätöksiin nähdä tulee olla mahdollista vaatia oikaisua kansliatoimikunnalta. Oikaisumenettely koskisi myös sellaisia eduskunnan yhteydessä toimivia toimielimiä, joiden olemassaolo nojautuu välittömästi perustuslain säännöksiin. Oikaisumenettely ei kuitenkaan koskisi näiden toimielinten perustuslaissa säädettyjä perustehtäviä, vaan se kohdistuu eduskunnan sisäiseen hallintoon luettaviin henkilöstöä koskeviin päätöksiin. Näin muodoin oikaisujärjestelmän perusteista ei ole välttämättöä säätää valtiopäiväjärjestyksessä.

Laki eduskunnan virkamiehistä

1 §. Pykälän 2 momentin johdosta valiokunta toteaa, ettei lakia sovelleta myöskään apulaisoikeusasiamiehen varamieheksi valittuun henkilöön hänen hoitaessaan apulaisoikeusasiamiehen tehtäviä.

3 §. Pykälän 1 momentin mukaan eduskunnan virkamiehiin sovelletaan soveltuvin osin, mi-